

παιδιά ήταν τι δουλειά κάνει ο μπαμπάς σου.

Η αδερφή του πατέρα μου είχε εστιατόριο πρώτης κατηγορίας δίπλα στο ξενοδοχείο Μεντιτερρανέ, το «Αθηναϊκό» κι έμεναν ακριβώς μπροστά στην παραλία, απέναντι από το ξενοδοχείο. Αυτοί ήταν πραγματικά πλούσιοι.

Οι πλούσιες οικογένειες μένανε κάτω από τον άγιο Δημήτριο, στην Κάτω Πόλη, στα μέγαρα... Στην Άνω Πόλη, τα περισσότερα σπίτια ήταν τούρκικα. Όσο πηγαίνουμε προς τα πάνω, προς τα κάστρα, προς το Τσαούς Μαναστήρ, εκεί μένανε περισσότεροι πρόσφυγες. Εκείνα τα σπίτια τα θεωρούσαμε λίγο-πολύ φτωχόσπιτα. Τώρα είναι η πιο ακριβή περιοχή της Θεσσαλονίκης. Πώς αλλάζουν τα πράγματα...

Του παππού μου η αδερφή είχε πέντε κόρες και πολλές μένανε προς την Άνω Πόλη, στα κάστρα και εγώ το θεωρούσα λίγο υποτιμητικό και συγγενείς που μένανε, ξαδέλφες της μητέρας μου, προς τα κάτω, προς τα μέγαρα, από το Διοικητήριο και κάτω τις θεωρούσα πως ήταν πολύ σπουδαίες, πιο αριστοκράτισσες, πιο ανώτερη τάξη.

Το είχαμε αυτό. Μια περίεργη νοοτροπία. Από που προέκυψε, ακόμα δεν μπορώ να το εξηγήσω.

Ήμασταν μία οικογένεια που δεν ανακατευόμαστε ποτέ στα πολιτικά. Μια φορά ρώτησα τον πατέρα μου, μπαμπά εσείς τι θα ψηφίσετε και θυμάμαι ήταν τότε οι Κεντρώοι, οι Βενιζελικοί, τότε οι Μικρασιάτες, οι περισσότεροι, κλείνανε προς το κέντρο. Άλλα ο πατέρας μου δεν ανακατεύτηκε ποτέ ούτε από την μια πλευρά ούτε από την άλλη. Όταν ήταν οι Γερμανοί είχε ακόμα το χρυσοχείο και μετά από τον εμφύλιο που κυνηγούσαν πάρα πολύ τους αριστερούς.

Μέσα στους ενοικιαστές κάποιοι μπορεί να ήταν δεξιοί, κάποιοι μπορεί να ήταν αριστεροί και ερχόταν πολλές φορές η αστυνομία και ζητούσε πληροφορίες, αλλά ποτέ δε δώσαμε καμία πληροφορία, γ' αυτό και ποτέ δεν είχαμε κανένα πρόβλημα.

Η ΘΗΡΕΣΙΑ

Η μητέρα μου είχε μια πολύ καλή φίλη, τη Θηρεσία, η οποία είχε τελειώσει τότε το γυμνάσιο και για εκείνη την εποχή θεωρούνταν μορφωμένη και δούλευε στο Υπουργείο Υγείας. Πήγαινε στις φυλακές για να δει τους αριστερούς που στέλνανε τότε εξορία και ερωτεύτηκε κάποιον απ' αυτούς που τον είχαν και καταδίκασε σε θάνατο. Μορφωμένος κι αυτός, το γυμνασίου. Άλλα τον στείλανε εξορία στη Μακρόνησο. Λοιπόν, η Θηρεσία τον περίμενε 20 χρόνια και τα γράμματα ερχόταν σε μας. Για να μην τα έχει στο σπίτι. Δεν θα το ζεχάσω ποτέ, μικρό παιδάκι, τι να μου κόψει, δε μου έκοψε. Ήταν σε μια ντουλάπα επάνω τα γράμματα της Θηρεσίας. Τι να έγραφαν... Τον είχαν καταδικάσει σε θάνατο, τρέχανε από δω, τρέχανε από εκεί, με κάποια μέσα του το κάνανε ισόβια μετά από τα ισόβια έγινε 20 χρόνια. Τον περίμενε, τον περίμενε η Θηρεσία, πέρασαν τα χρόνια, γύρισε παντρεύτηκαν...

Δεν ήμασταν αριστεροί, δεν ήμασταν ούτε φανατικοί της άλλης πλευράς. Το καλύτερο είναι να είναι κανείς το μέσο για να μπορεί όταν χρειαστεί να βοηθήσει ανθρώπους χωρίς φανατισμό. Θέλω να σου πω, είναι καλό να έχεις και από τη μια μεριά και από την άλλη καλούς φίλους χωρίς ποτέ να προδώσεις κανέναν.

«ΑΡΙΣΤΗ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΟΣ»

Η αδερφή μου δεν πιάνοταν στο σχολείο. Ήταν άριστη και εξαιρετική καλλιγράφος. Τελείωσε δικηγόρος, έκα-

νε και την άσκηση επαγγέλματος. Της δόθηκαν πάρα πολλές ευκαιρίες, να μπει στο υπουργείο Γεωργίας, να γίνει συμβολαιογράφος. Άλλα η μητέρα μου πεθαίνοντας, η αδερφή μου ήταν ακόμα μικρό παιδάκι, είχε εκφράσει την ευχή να γίνει δικαστής. Και έγινε δικαστήνα, έφτασε μέχρι εφέτης.

Όταν πέθανε η μητέρα μου είχα μόλις τελειώσει το σχολείο, το γυμνάσιο. Τι χάσαμε μέσα σε μία βδομάδα. Ήταν 43 ετών. Ο πατέρας μου δεν ξαναπαντρεύτηκε.

Γαλλικά πήγαινα στις καλόγριες, στον Άγιο Βικέντιο. Τότε στο γυμνάσιο κάναμε γαλλικά. Μετά πήγα στο Καλαμάρι. Εφτασα μέχρι το σερτίφικατ. Πήγαινα και αγγλικά. Μας γράψανε με μια φίλη μου στην πρώτη γυμνασίου, στο Ελληνο-Αμερικανικό Ινστιτούτο, κοντά στο λευκό Πύργο. Επειδή οι άλλες μα-

βωνιασμένοι, δεσμευμένοι με αξιωματικούς. Η αδερφή μου είχε παντρευτεί στρατιωτικό, υποστράτηγο. Ο διευθυντής της ΔΕΜΕ τότε ήταν γνωστός μας. Ετοίμαζα πράγματα για την Αυστραλία, γέμιζα βαλίτσες. Αεροπορικά θα ερχόμουνα, με την Κουάντας. Επτά βαλίτσες και τρεις μεγάλες τσάντες. Η μία βαλίτσα είχε βιβλία, η άλλη είχε μπιμπελό διάφορα. Ήρθα με εφτά βαλίτσες φορτωμένες στο αεροπλάνο και τρεις μεγάλες τσάντες. Χρειάστηκε να πάρουμε δύο ταξί.

Φτάνω εδώ στο αεροδρόμιο, περνάνε όλοι, φτάνει η σειρά μου, έρχεται η μία βαλίτσα μετά την άλλη. Ανοίγει ο ελεγκτής, στη μία βρίσκει βιβλία, στην άλλη βρίσκει μπιμπελό, σου λέει ποια είναι αυτή που έρχεται εδώ με πρόσκληση και έχει τόσες βαλίτσες. Με παίρνουν με πάνε σε κάποιο γραφείο. Όλοι οι άλλοι είχαν φύγει. Είχα μείνει τελευ-

Θή-

τριες ήταν
μεγάλες 18 χρονών και δεν
μπορούσαμε να τις συναγωνιστούμε καθόμασταν έξω
και δεν παρακολουθούσα με το μάθημα. Ειδοποιήθηκε η
μητέρα μου και έγινε ο χαμός.

Πήγα μετά σε εμπορική σχολή, λογιστικά, γραφομηχανή. Επειδή δεν πολύ συμπαθούσα τα μαθηματικά, δεν ξέρω πως, μου πρόεκυψε να ασχοληθώ πιο πολύ με γραφείο νομικής φύσεως. Η πρώτη μου εργασία ήταν σε δικαστικό επιμελητή.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Πώς βρέθηκα στην Αυστραλία; Έγινε ένα προξενιό, η θεία μου με τον αδερφό του άντρα μου, του συχωρεμένου και πήρα την απόφαση να φύγω έξω.

Ο άντρας μου ήταν ένας σοβαρός τύπος, εμφανίσιμος, αριστοκρατικός. Δηλαδή αυτό που έβγαζε, η ενέργεια, ήταν ενός καλού ανθρώπου και θετικού. Μπορώ να σου πω ότι ο άντρας μου ακόμα και μέσα από τις φωτογραφίες έβγαζε κάτι πάρα πολύ καλό.

Αποφάσισα να φύγω για την Αυστραλία. Η μητέρα μου είχε πεθάνει. Ο πατέρας μου αντέδρασε, μου είπε αν δε σου αρέσει, γύρισε. Ήρθα την εποχή της κούνιας. Ο αδερφός μου υπηρετούσε αξιωματικός έφεδρος, είχε εισαχθεί στην ιτηνιατρική και είχε διακόψει για να υπηρετήσει. Είχαμε και πολλούς φίλους που ήταν αρρα-

ταία. Μου λένε, αν δε σας αρέσει εδώ στην Αυστραλία να απευθυνθείτε στην πρεσβεία. Πίστευαν οι άνθρωποι ότι αποκλείεται να μου αρέσει εδώ. Με περίμεναν η κουνιάδα μου και ο άντρας μου.

Πέρασα κάπως δύσκολα. Μου έλλειπαν πάρα πολλά πράγματα. Ο γάμος έγινε στην Αρχιεπισκοπή. Είχαμε γνωρίσει εντωμεταξύ τον παπά, ήταν από τη Θεσσαλονίκη. Το Σιδνέϊ άργησα να το γνωρίσω. Δεν ήξερα ούτε πον είναι το Ροκντέιλ. Αυτή την πλευρά δεν την ήξερα καθόλου. Δεν ενθουσιάστηκα, δε με ενθουσίασε η ζωή, αλλά δεν το έδειξα.

Στεκόμουν σ' αυτό το δωμάτιο που είμαστε τώρα κι έβλεπα τα φώτα της πόλης και νοσταλγούσα τη Θεσσαλονίκη, την Ελλάδα. Έβλεπα ότι εδώ είναι πολύ δύσκολο να βγεις έξω βράδυ, να πας πουν. Στην Ελλάδα κλείναμε το γραφείο και πηγαίναμε θέατρο, σινεμά. Είχα ζωή, θα έβλεπες τον κόσμο που γνώριζες. Είχα απογοητευτεί. Δεν είπα όμως ποτέ τίποτα. Τηλεφώνησα στην οικογένειά μου και μάλιστα τους έγραψα πως είναι πολύ καλά. Νοσταλγούσα τα περιοδικά, πράγματα που δεν ήταν εδώ σημαντικά. Ο κόσμος εδώ ίθιλε να τακτοποιηθεί. Εμένα να σκέψη μου ήταν σε πράγματα που τα θεωρούσαν μηδαμινά. Κι όμως δε γύρισα. Πήγα πρώτη φορά πίσω στην Ελλάδα οικογενειακώς, με τα παιδιά και με τον άντρα μου, το '78.